

Senkitől nem várhatom, hogy egy év híján negyedszázaddal ezelőtre emlékezzen, de nekem kötelességem tudnom, hogy 1971-ben írtam már riportot Hegyenjáró familia címen.

Az egykori hegyenjárók

■ Család a tükörben

Orgonasípok, hegyenjáróéknál

Eltelt az idő, már csak ketten laknak a családi fészeken: az anya, Wéber Margit, kémiafizika szakos, nyugdíjas tanár, és az apa, Kocsis István, ugyancsak nyugdíjas, magyar-angol szakos.

■ A tanári fertőzet?

– Köszönjük, jól dolgozott. Mind a négy gyerekben meggyökeresedett, mind pedagógus lett. Egyszem fiunk ugyan pap a görög katolikus egyházban, de külön tanári képesítéssel.

■ És a hegyenjárás?

– Hat éven át mentünk a kéken. Addig semmi gond nem volt, amíg együtt voltunk, de ahogy szétszéledt a familia, egyre nehezebb lett a dolog. Tudod, rengeteg közös vonás adódik abból, hogy egy családból való a négy gyerek, de a különbség is legalább annyi. Külföldön is jártam velük, Lengyelországban, a Szovjetunióban, Angliában, Franciaországban, Németországban, Olaszországban, Jugoszláviában és Spanyolországban is. Világgraszáló örök élmény mindegyik.

■ És az unokák?

– Már nehezebb összeszednem őket. Időt egyeztetni is óriási feladat, de mondtuk az előbb, hogy a négy gyerekben is van bőven különbség, az unokatestvérek még inkább másként viselik el egymást.

Kocsis István tanár úr minden nyáron fölpackolta a családját, és két-három hétig hegyek között barangolt. Természetesen gyalog járta végig az országos kék jelzést. Hiába bírta volna akkor már az iramot Anna, Magdolna és Márta, Péter volt a legkisebb, hozzá kellett szabniok a tempót. Arról szólt a riport, mennyi de mennyi élményben volt részük. Akármilyen fáradtak is voltak, megállás után öt perccel már fociztak. Azóta többször megjárták már a kéket is, meg a többit is.

Tíz unoka, egy sorban

Vagyoni ellentétek, szerencsére, nincsenek közöttük, ahogy régen szinte mindenhol adódott, mert vagyonuk egyformán nincsen. De már túráztam velük.

Az édesanya lába kicsi kora óta nem kirándulásokra való –

a családi humort viszont legjobban ő őrzi, és fénykép útján járja a világot –, a hegymászások szervezése az apa – nagypapa – privilégiuma és kötelessége lett.

■ Hányan vagytok most?

– Húszan. Ezen a fényké-

pen, amelyiken orgonasípként állnak, még csak tíz unokát láthatsz, de azóta megszületett a tizenegyedik is.

■ Négy gyerek után is szép eredmény.

– Rosszul számolsz: kettő után! Magdi lányunknál hét gyerek van, Panniéknál négy. Péter ugyan megnősülhetett volna fölszentelése előtt, de nem nősült, így ő kiesett ebből a szempontból a sorból, és Mártáéknál sincsen.

■ Halljuk a neveket, sorban!

– Zsófi, Máté, András, Bálint, Orsi, Tamás, Márta, Dóri, Ági, Vera és Márton.

■ Ritmbe kéne már szednetek, mint a népdalban: Sári, Piri, Mári... Egyszer se tévesztitek el?

– Dehogynem! A mi nagyanyánk is összekevert bennünket, miért ne keverjünk össze mi is? Péternek nagy parókija van, ha ott összejövünk, áthallik zsvajunk a szomszéd határon. Falusi udvart képzelj el, a három vő kiült egyszer a kút kávjára, egy demizsonnal. Hiába volt közel a víz, akkor csak a bort itták. A végén már danoltak szent egyetértésben. Csodálkozhattak hívek és nem hívek, miféle kompánia gyűlt össze a papjuknál.

■ Karácsonykor pedig itthon?

– Péter nem jöhet ünnep napján, ezért egy hét késéssel történik minden. A plafonig érő karácsonyfa máig tartó kötelesség, és ez még régivágású, magas lakás – de mennyezetet írkámb, mert rendreutasítanak az unokáim –, és alatta mindenkinek az ajándék. Az is megmaradt családi szokásnak, hogy addig senki nem nyúl a csomagjához, amíg a sorban előtte álló ki nem bontotta a magáét.

■ Csak névnapból kitelik az esztendő!

– Minden évben húsz torta! Csupán az unokáknak, névnapra és születésnapra, a többit már nem győznénk.

■ Kettővel több, mert már tizenegy van.

– A pólyás még nem él tortával, tehát egyelőre csak húsz. Januárban négy születésnap és egy névnap. Föl van írva mind, a tévesztés kizárva.

Ketten vannak a hajdani nagy lakásban, akár URH-val kereshetik egymást, de a nagy család nagy boldogsága minden pillanatban érezhető. És a tanárkodás emléke is.

A vele járó keserveket be-
nőtte már a fű.

H. D.

■ Műhelytitkok

„Mutasd a szemöldököd, megmondom ki - az apád”

Dr. Farkas Gyula:
A serdülőkor szép, de nagyon nehéz korszak...

ropológiai-humánbiológiai képzésében résztvevőknek; miért érdekes az, hogy milyen antropológiai típusok keverednek bennünk?

– Lehet, hogy meglepő, de gyakorlati hasznuk is van ezeknek a kutatásoknak. A vizsgálatokhoz tartozik például a bőr- és izomrendszer tanulmányozása: mint tudjuk, a bőr min-tázata minden egyes embernél egyedi, s ezt használják a bűnüldözésben. Újabban a szemöldök, vagy az orrhát alakjára vonatkozó vizsgálatokat a származás megállapításához veszik igénybe. Az antropológiai típusok területi megoszlásáról nyert adatok ugyancsak hasznosak a bűnüldözésben, de ezeket használja a történettudomány is.

■ Ránézésre is meg lehet mondani, ki, milyen típus?

– Alig vannak tiszta típusok, erős a keveredés. Az ön arca kicsit cromagnoid jellegű. Ez nagyon általános típus, Európa minden országában fellelhető, leginkább a franciáknál jellemző, sok van a lengyeleknél. Az úgynevezett trapézarc a legfőbb jellemzője, s általában magas termet. Az én arcom mongoloid jellegű. De a legtöbb magyarországon mediterrán típusúak.

■ Tavaly tudománytörténeti könyve jelent meg, a magyar antropológia története, most egyetemi jegyzet tr; milyen kutatási tervei vannak?

– Az Ópusztaszeren föltárt temető anyagát szeretném feldolgozni. A másik célkitűzésem a magyar antropológia bibliográfiájának elkészítése. Utoljára 1952-ben jelent meg ilyen munka, s én 1984-ig rendszeresen publikáltam ebben a tárgyban, de nagy szükség lenne a napjainkig terjedő teljes bibliográfiára.

Sulyok Erzsébet

Nyílt levél Torgyán Józsefhez!

Elnök Úr!

A FKGP Torgyán-ellenes frakciója, amelyhez egyre több megyéből csatlakoznak a kisgazdák, és amely 1994. június 12-én a Csongrád megyei Zsombó-községben 52 helyesleg 115 küldöttjének részvételével meghirdette az ún. „Zsombói manifesztum”-ot – a tisztességes pártvezetés iránti igényt –, megütközéssel fogadta az Ön utóbbi időkben történt hasány megnyilatkozásait.

Önök csak nemrég nem tették ajtót az európai keresztény és agrárpártok februári, pozsonyi kongresszusán, ahol kizárólag az ön személye miatt elutasították az FKGP tagfelvételi kérelmét. Nyilvánvalóvá vált, hogy jelentősebb nyugat-európai politikusok kerültek az önrel való találkozást, nem óhajtanak önrel egy asztalhoz ülni.

Ön illetéktelen vezetője az FKGP-nek, ezért mi, független kisgazdák szerte az országban,

követeljük, vonja le a szükséges konzekvenciákat. Mi nem önnel, hanem Rácz Sándorral, G. Nagyné Maczó Ágnessel, meg a többi becsült, tisztességes kisgazdával akarunk harcba indulni a népért, a hazáért, s kisgazda érdekek felvállalásáért.

Az FKGP Torgyán-ellenes frakciója, Zsombó

Tisztelt Torgyán-ellenesek!

Cseppet sem lebecsülve a Zsombói manifesztum történelmi jelentőségét, arra kérem önöket, ne induljanak harcba. Pártjuk belső ügyeibe természetesen nem kívánok beleszólni, de az ország nem kisgazda érzelmű lakosságának érdeke is úgy kívánja – gondolom én –, hogy a vitás kérdéseket tereljük demokratikus útra, s ne keressünk ellenséget. Másrészt elgondolkodtat az a tény, hogy a nevezett pártvezér magyarországi kollégái között a legnépszerűbbnek számít. Vajon

(Újság)író-olvasó találkozó

nemcsak – az önk állítását idézve – a pártot verte át, hanem az egész országot?

A. L.

Harckészültség

Kilenc hónapra csökkentették a sorkatonai szolgálat idejét a Honvédségnél, ugyanakkor bejelentették azt is, hogy megszüntetik a kötelező reggeli tornát a lakományokban. Mi a ráció benne? Mi értelme lehet az újabb és újabb könynyítéseknek, a honvédek kényelmét szolgáló intézkedéseknek?

A Honvédség személyi állományának jelenlegi morális helyzetét, teherbíró képességét tekintve szkeptikus vagyok. A seregben szaporodnak a katonai bűncselekmények, napirenden vannak a súlyos fegyvelemsértések. Joggal mé-

tatlankodik a civil állampolgár, amikor lezser, hóna alá csapott sapkával közlekedő katonával találkozik. Lehanggoltan dohogok: ez a Honvédség fog bennünket adott esetben megvédeni? Sokat veszített értékéből a katonaság társadalmi megítélése is. Valaha érdemnek számított a katonaviselt státusz. Megbecsülés övezte a kiszolgált sorkatonát, mert megfelelt a szigorú fegyelmet, kemény, férfias helytállás igénylő követelményeknek. Előnyt jelentett a munkába állásnál, javította az önálló életkezdés feltételeit.

Takács József ny. őrnagy

Őrnagy Úr! Kérek engedélyt válaszolni!

Ön bizonyára sokkal jobban tudja, hogy a honvédség érté-

kelési szempontjai némiképp változtak. Az említett „lajas ember” fel lehet fogni akár az ember jogok kiterjesztésének is, vagy ha általánosabban fogalmazok: nem ezen múlik. Biztos tudja, hogy nem a hadsereg létszáma, vagy a katonák állóképessége dönt el egy esetleges fegyveres konfliktust, merthogy többek szerint az utolsó lovagias háború 1914 és 1918 között zajlott. Annak pedig én kifejezetten örülök, hogy a munkába állásnál – eltekintve egy-két speciális esettől – nem külön előny a katonaviseltség. Szerintem inkább értsen a jelölt ahhoz, amit csinál.

A. L.

Széchenyi tér, már megint

A Délmagyarországban megjelent egy olvasói levél,

mint hozzászólás a Széchenyi tér megújítását célzó ismert elképzeléseimhez. A hozzászólás szerzője láthatóan megfedkezett az emberi jogokról és Európáról, az Európai Egyezményben rögzített véleménynyilvánítási szabadságról, úgy is mint magyar törvényről.

Ezek után csak egyet tehetek. Elnézést kérek a szégediektől, hogy városunk jövőjén gondolkodtam és tervemet nyilvánossá tettem.

Oláh Attila

Keves Oláh Attila!

Hála Istennek, a Délmagyarország semmilyen egyezményről nem felelkezik meg, így válaszában ezúton teret adunk. Egyúttal javasoljuk, gondolkodjon továbbra is a város jövőjén, hisz az alkotó szándék is meghozhatja gyümölcsét.

Arató László